

Насаатчылыктын жардамы менен көйгөйлөрдү чечүү

Насаатчылык процессинин маанилүү бөлүгү - көйгөлөрдү чечүүдө жардам бере билүү. Биз көбүнчө көйгөйлөрдү терс көрүнүш катары карап, ага кыжаалаттануу жагынан эксперт болуп алабыз да, аларга өтө эле ашыкча маани берип, кээде башкаларга даттанабыз. Көпчүлүк учурларда буга убактыбыз менен күч-аракетибиздин 80 %ы короп, 20 %ы гана маселе чечүүгө калат. Андан көрө пайыздардын ордун алмаштырып, 20 %ды маселенин өзүнө, 80 %ды аны чечүүгө жумшаганыбыз он. Пайыздардын ордун ушундайча алмаштырсак, иш алда канча натыйжалуу жүрөт. Төмөндө сунушталган кадамдар максаттарды аныктап алып, андан соң убакыттын эң зор бөлүгүн маселе чечүүгө жана аны баалоого жумшоо үчүн ылайыкталган.

Биринчи кадам. Көңүл буруу керек болгон маселени же жагдайды аныктаныз.

Таануу. Төмөндөгү эки багытка убакыттын 20 %дан ашпаган бөлүгүн жумшаныз. Маселени аныктоо үчүн биз эң оболу маселенин өзү белгилүү боло электе эле барды-жокту өтө ополдонтуп, апыртып жиберүүчү сырткы жагдайлардан арылуу керек. Андан кийин маселе кимге таасир этерин токтоосуз аныктоо зарыл.

Маселе чечүү. Бул багытка убакыттын 80 %ын жумшаныз.

Маселе чечүүнүн мүмкүн болгон көп жолдорун табуу үчүн «акыл чабуулун» өткөрүңүз. Бул жагдайда колдонулушу мүмкүн болгон бардык варианттарды тизмелениз.

Тизмелениди карап чыгып, андан жарабай тургандарын алып салыңыз.

Өзүңүз белгилеген убакыт чегинде колдоно турган маселе чечүүнүн бир же эки жолун тандап алыңыз.

Алардын натыйжалуулугун бааланыз.

Экинчи кадам. Өзүңүздүн көйгөйүңүздү чечүү үчүн күчтүү жактарыңызды аныктаныз.

Инсандык жетилүү жөнүндө туура эмес эки пикир жана жаңылыш көз караш бар.

Ар бир адам канча убакыт, күч-аракет жумшаганына жараша дээрлик бардык ишти жакшы өздөштүрө алат.

Адамдын алыз жактары – бул ар кимдин эң көп жетилишин талап кылынган багыттар.

Буга карама-каршы, дүйнөдө ийгиликтүү адамдардын жолун ача турган эки ой бар.

Ар бир адамдын өзгөрүлгүс жана өзгөчө таланты болот.

Адамдын жетилиши үчүн эң башкы багыт анын күчтүү жактарына байланышкан.

Ошентип, биздин күчтүү жактарыбыз кайсылар?

Баарыбыздын жекече, кайталангыс тубаса таланттарга ээбиз. Алар биздин каныбызда, аныктан ал «табигый түрдө» жана оной ишке ашат. Андан ары таланттар натыйжалуу колдонулушу мүмкүн болгон ой жүгүртүүнүн кандайдыр бир кайталануучу мүнөзү, сезим-туюм же жүрүм-турум катары ачыкка чыгат. Эгер Сиздин жарышчыл деминиз бар болсо, бул да талант. Таланттын абдан көп түрлөрү бар, алар биздин кайталангыс болушубузга өбөлгө түзөт.

Өмүр бою биз билимдерди алабыз. Алар расмий түрдө мектепте/университетте/курстарда ж.у.с. алынышы же өзүбүздүн тажырыйбанын негизинде алынышы мүмкүн (мисалы, сынап көрүү жана ката кетирүү жолу менен алынган билимдер).

Биз окуп, көндүмдөрүбүздү өнүктүрөбүз. Бул биздин ишмердигибиздеги кадамдар. Алар адатта өзүбүз кызыккан багыттарда өнүгөт, анткени аларды өздөштүрүүгө убакытыбызды сарпташыбыз үчүн мааниси жана зарылдыгы бар болууга тийиш. Көндүмдөр чындыгында иш-аракеттеги билимдер болуп саналат. Алар биздин анык турумушубуздун бөлүгү.

Жаш мугалимге жардам көрсөтүү анкетасы

1. Сиздин кесиптик даярдыгыңыздын деңгээли сизди канааттандырабы?

- Ооба Жок Анча эмес, бир аз

2. Педагогикалык ишинизин башында Сизге кандай билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр же жөндөмдөр жетишкен эмес?

Практикалык көрсөтмөлөр жетишкен эмес

3. Окуу-тарбиялоо процессин уюштуруунун кайсы багыттарында Сиз кыйналасыз? (Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- календардык-тематикалык пландаштырууда
 сабак өтүүдө
 класстан тышкары иш-чараларды өткөрүүдө
 кесиптештер, администрация менен сүйлөшүүдө
 окуучулар жана ата-энелер менен сүйлөшүүдө
 башка (жазыңыз)

Класстан тышкары иш-чараларды өткөрүүдө

4. Сиз үчүн эмнелер кыйынчылыктарды туудурат:

(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- сабактын максатын жазуу
 сабактын максатын ишке ашыруу үчүн усулдар менен ыкмаларды тандоо
 окуучулардын ишмердүүлүгүнө түрткү берүү
 көйгөйлүү суроолорду берүү
 окутууда көйгөйлүү изденүү кырдаалдарын түзүү
 сабакта окуучуларды активдештирүү
 окуучулар ортосунда кызматташтыкты уюштуруу
 окуучулардын чыгармачыл жөндөмдөрүн өнүктүрүү
 башка (жазыңыз) _____

5. Сиздин кесиптик компетенттүүлүгүңүздү жогорулатуунун кайсы формаларына биринчи, экинчи ж.б. орун бермек элениз (тандаганыңызга жараша иреттик санды коюңуз):

(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- өз алдынча билим алууга
 чеберчиликти жогорулатуу курстарына
 практикага багытталган семинарына
 мастер-класстарына
 чыгармачыл лабораториясына
 насаатчы тарабынан жекече жардамга
 сабак боюнча кафедрага
 жаш адистердин мектебине
 башка (жазыңыз) _____

Жаш мугалимге жардам көрсөтүү анкетасы

1. Сиздин кесиптик даярдыгыңыздын деңгээли сизди канааттандырабы?
 Ооба Жок Анча эмес, бир аз

2. Педагогикалык ишинизин башында Сизге кандай билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр же жөндөмдөр жетишкен эмес? Мана сабак отуу иш жана жетекчилик.

3. Окуутуу-тарбиялоо процессин уюштуруунун кайсы багыттарында Сиз кыйналасыз? (Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- календардык-тематикалык пландаштырууда
- сабак өтүүдө
- класстан тышкары иш-чараларды өткөрүүдө
- кесиптештер, администрация менен сүйлөшүүдө
- окуучулар жана ата-энелер менен сүйлөшүүдө
- башка (жазыңыз)

4. Сиз үчүн эмнелер кыйынчылыктарды туудурат:
(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- сабактын максатын жазуу
- сабактын максатын ишке ашыруу үчүн усулдар менен ыкмаларды тандоо
- окуучулардын ишмердүүлүгүнө түрткү берүү
- көйгөйлүү суроолорду берүү
- окутууда көйгөйлүү изденүү кырдаалдарын түзүү
- сабакта окуучуларды активдештирүү
- окуучулар ортосунда кызматташтыкты уюштуруу
- окуучулардын чыгармачыл жөндөмдөрүн өнүктүрүү
- башка (жазыңыз)

5. Сиздин кесиптик компетенттүүлүгүңүздү жогорулатуунун кайсы формаларына биричи, экинчи ж.б. орун бермек элениз (тандаганыңызга жараша преттик санды коюңуз):

(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- өз алдынча билим алууга
- чеберчиликти жогорулатуу курстарына
- практикага багытталган семинарына
- мастер-класстарына
- чыгармачыл лабораториясына
- насаатчы тарабынан жекече жардамга
- сабак боюнча кафедрага
- жаш адистердин мектебине
- башка (жазыңыз)

Жаш мугалимге жардам көрсөтүү анкетасы

1. Сиздин кесиптик даярдыгыңыздын деңгээли сизди канааттандырабы?

Ооба

Жок

Анча эмес, бир аз

2. Педагогикалык ишинизин башында Сизге кандай билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр же жөндөмдөр жетишкен эмес? Окуучулардын баары менен менен менен

3. Окуутуу-тарбиялоо процессин уюштуруунун кайсы багыттарында Сиз кыйналасыз? (Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- календардык-тематикалык пландаштырууда
- сабак өтүүдө
- класстан тышкары иш-чараларды өткөрүүдө
- кесиптештер, администрация менен сүйлөшүүдө
- окуучулар жана ата-энелер менен сүйлөшүүдө
- башка (жазыңыз)

календардык - тематикалык пландаштыруу

4. Сиз үчүн эмнелер кыйынчылыктарды туудурат:

(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- сабактын максатын жазуу
- сабактын максатын ишке ашыруу үчүн усулдар менен ыкмаларды тандоо
- окуучулардын ишмердүүлүгүнө түрткү берүү
- көйгөйлүү суроолорду берүү
- окутууда көйгөйлүү изденүү кырдаалдарын түзүү
- сабакта окуучуларды активдештирүү
- окуучулар ортосунда кызматташтыкты уюштуруу
- окуучулардын чыгармачыл жөндөмдөрүн өнүктүрүү
- башка (жазыңыз)

5. Сиздин кесиптик компетенттүүлүгүңүздү жогорулатуунун кайсы формаларына биринчи, экинчи ж.б. орун бермек элениз (тандаганыңызга жараша иреттик санды коюңуз):

(Берилген жооптордон бир же бир нечени тандап алыңыз)

- өз алдынча билим алууга
- чеберчиликти жогорулатуу курстарына —
- практикага багытталган семинарына
- мастер-класстарына
- чыгармачыл лабораториясына
- насаатчы тарабынан жекече жардамга —
- сабак боюнча кафедрага
- жаш адистердин мектебине —
- башка (жазыңыз)